

Čís. 12058.

Knihovní poznámka žaloby, kterou jest se domáháno rozsudku, že žalovaný jest povinen trpěti, by si žalobce mohl vložiti zástavní právo pro svou pohledávku v poznamenaném pořadí, jest nepřipustná.

Není-li knihovní poznámka přípustná s hlediska předpisu knihovního zákona, nelze ji povolití ani podle předpisu § 382 ex. ř.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, R I 887/32.)

Žalobkyně navrhla, aby žaloba, kterou se domáhá rozsudku, že žalovaná je povinna trpěti, aby si žalobkyně mohla vložiti zástavní právo pro svou pohledávku v poznamenaném pořadí, byla prozatímním opatřením knihovně poznamenána. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Žalobkyně navrhla poznámku žaloby jako prozatímní opatření. Stěžovatel právem poukazuje k tomu, že tu není podmínek § 381 ex. ř. Žalobkyně uvádí jako důvod své žádosti, že účinnost poznámky knihovního pořadí, u které se má státi poznámka podané žaloby, končí dnem 13. února 1933 a průtahem sporu by se mohla státi bezúčinnou. To jest sice možné, ale není to jisté; naopak spor může býti i dříve ukončen. Nelze proto již dnes shledati nebezpečí, že by jinak soudní vymáhání nároku bylo zmařeno neb značně stíženo. Jest proto ku prozatímnímu opatření ještě dosti času a žádost žalující strany jest na nejméně předčasnou. Poznámka, jak ji žalující strana upravila, není však ani přípustna podle ustanovení knihovního zákona. Poznámka takového obsahu není uvedena ani v knihovním zákoně, ani v jiných platných zákonech. Podle § 20 knih. zák. mohou býti povoleny poznámky a) k vyznačení osobních poměrů, b) ke zřízení právních účinků, spojených s poznámkou podle předpisů civilního řádu soudního nebo knihovního zákona. Do první skupiny žádaná poznámka zřejmě nepatří. Ani do druhé skupiny nelze ji zařaditi, neboť není předpisu ani civilního řádu soudního, ani knihovního zákona, který by s takovou poznámkou spojoval právní účinky. O poznámce spornosti má knihovní zákon přesná ustanovení v §§ 61—73; podle nich však poznámku, jak ji žádá žalobce, nelze povolití. Žalující strana uplatňuje žalobou nárok, by strana žalovaná trpěla vklad práva zástavního. Naproti tomu stanoví § 61 kn. zák., že poznámku spornosti může žádati ten, kdo se cítí zkrácen nějakým vkladem ve svém knihovním právu. Nejsou zde tudíž náležitosti § 61 kn. zák. ani § 20 kn. zák., a není poznámka přípustná.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Zajištění žalobního nároku knihovní poznámkou, jak se toho domáhá žalobkyně, nelze posuzovati jen s hlediska § 382 ex. ř., nýbrž s hlediska příslušných předpisů knihovního zákona (rozh. 5448 sb. n. s.). Že knihovní poznámka žaloby, o niž jde, není přípustná s hlediska § 59 knih. zák. vyslovil nejvyšší soud již v rozh. čís. 7116 sb. n. s., řešícím

obdobný případ. Že knihovní poznámka není přípustná ani s hlediska § 61 knih. zák., odůvodnil správně již rekursní soud a stačí po té stránce odkázati stěžovatelku na jeho důvody. Stěžovatelka nemůže dosíci úspěchu ani námitkou, že poznámkou má býti založen právní účinek ve smyslu § 55 knih. zák. ve směru negativním, t. j. účinek, aby platnost poznámky pořadí ve smyslu § 55 knih. zák. nepominula. Z doslovu ustanovení §§ 55 a 58 knih. zák., jakož i z odst. (3) § 81 knih. zák. vyplývá, že lhůtu stanovenou v § 55 knih. zák. nelze vůbec prodloužiti a nemohlo by se tak státi ani povolením žádané poznámky a tato byla by vůbec bezvýznamnou pro otázku, týkající se zániku účinnosti poznámky pořadí. Není-li tudíž stěžovatelkou žádaná poznámka přípustna s hlediska předpisu knihovního zákona, nelze jí vyhověti ani podle předpisu § 382 ex. ř.

Čís. 12059.

Tím, že jeden ze spoluvlastníků vinkuloval vkladní knížku, maje ji právě v držbě, nestala se ani knížka, tím méně vklad výhradním vlastnictvím toho, kdo knížku vinkuloval, a jest spoluvlastník oprávněn, domáhati se na něm devinkulace té části vkladu, která mu nepatří. Tento spoluvlastník jest oprávněn, vkladní knížku zadržovati jako své spoluvlastnictví a zabrániti tak libovolnému a výhradnému nakládání s vkladem spoluvlastníku, jenž zařídil vinkulaci.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1932, R I 898/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném (z důvodu vlastnictví) vydání vkladní knížky záložny, jež byla vinkulována matkou žalobkyně se svolením a vědomím žalobkyně. Žalovaný namítl, že jest spoluvlastníkem knížky a že vinkulace byla provedena bezdůvodně. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Především jest řešiti otázku, zda při vinkulované vkladní knížce může žalovaný platně namítati spoluvlastnictví k penězům a platně namítati, že se vinkulace stala bezdůvodně. Žalovaný přiznává, že žalobkyně dala jednostranně vkladní knížku vinkulovati. I kdyby bylo správné, že k penězům na vkladní knížce uloženým a i ke vkladní knížce samé přísluší žalovanému spoluvlastnické právo, je tato obrana proti žalobnímu žádání právně bezpodstatná. Vkladní knížka má povahu papíru majiteli svědčícího. Majitelem vkladu jest jen ten, kdo s ním může volně nakládati, tedy, pokud není nic jiného smluveno, ten, kdo se může prokázati knížkou. Vinkulací přestává býti majitelem vkladu a pozbývá dispozice s vkladem a je lhostejno, na koho knížka zní. V souzeném případě žalobkyně vinkulací zbavila vkladní knížku povahy papíru majiteli svědčícího a z vkladní knížky její vinkulací se stala movitá věc mající majetkovou hodnotu. Proto nemůže žalovaný uplatňovati k vinkulované vkladní knížce právo spoluvlastnické námitkou, ano by mu nebylo ani nic platno pro vinkulaci, bylo by bez praktické ceny a náleží mu proto jen obligační nárok proti žalobkyni, poněvadž ani netvrdil, že vinkulace byla zařízena protismluvně. Z důvodů těch je žalovaný povinen žalobkyni knížku vydati. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil